

Lovforslag nr. L 42. Fremsat den 7. februar 1984 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed

(Ophævelse af Danmarks Radios monopol på spredning af fjernsynsprogrammer.
Fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v.)

§ 1

I lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed, som ændret senest ved lov nr. 249 af 27. maj 1981, foretages følgende ændringer:

1. §§ 1-3 affattes således:

»§ 1. Danmarks Radio har ret til spredning af lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg og til fordeling af sådanne programmer ved hjælp af kabelanlæg.

Stk. 2. Selskaber, foreninger o.lign., der har fået tilladelse efter kapitel 3 a, kan i overensstemmelse med tilladelsen sprede landsdækkende eller regionale fjernsynsprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg eller fordele sådanne programmer ved hjælp af kabelanlæg.

§ 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiatorådet give tilladelser til forsøgmæssig spredning inden for enkelte lokale områder af lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg eller fordeling heraf ved hjælp af kabelanlæg.

§ 3. Fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, må kun benyttes til fordeling af:

- 1) Danmarks Radios programmer og andre danske programmer, som spredes eller fordeles i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov.
- 2) Udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer, som kan modtages direkte på frekvenser, der er bestemt til radiospredning, eller som fremføres til anlægget af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller et telefonselskab, herunder også programmer, der overføres via kommunikationssatellitter med henblik på videre fordeling i fællesantenneanlæg.

Stk. 2. Fordelingen af de i stk. 1 nævnte programmer må kun finde sted uden ændringer og samtidig med, at udsendelserne finder sted.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 kan fraviges efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder.«

2. I § 4 indsættes som stk. 2:

»*Stk. 2.* Generaldirektoratet opretter efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender de fjernsynsstationer, som er nødvendige for spredningen af yderligere fjernsynsprogrammer og varetager stationernes drift. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til efter forhandling med finansministeren at afholde udgifterne hertil ved optagelse af inden- eller udenlandske lån. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter efter forhandling med ministeren for kultu-

relle anliggender afgifter for benyttelsen af disse stationer.«

3. Efter § 19 indsættes som kapitel 3 a:

»Kapitel 3 a

Tilladelse til selskaber, foreninger o.lign. til landsdækkende eller regional spredning eller fordeling af fjernsynsprogrammer.

§ 19 a. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et nævn, der har til opgave at udarbejde forslag til regler m.v. om programvirksomhed efter § 1, stk. 2, herunder:

- 1) Forslag til regler og vilkår for tidsbegrænsede tilladelser til spredning eller fordeling af fjernsynsprogrammer efter § 1, stk. 2, herunder regler der fastlægger konsekvenserne af en tilsidesættelse af disse vilkår. Nævnet skal i denne forbindelse lægge til grund, at programvirksomheden skal være præget af alsidighed og kvalitet og i rimeligt omfang skal bestå af dansk programproduktion.
- 2) Forslag til regler om hel eller delvis finansiering af programvirksomheden gennem licensafgifter, indtægter fra annoncering og eventuelt fra en abonnementsordning.
- 3) Forslag til regler om fordelingen af indtægter mellem programselskaberne.
- 4) Forslag til regler om varetagelsen af koordineringen og den tekniske afvikling af programvirksomheden.

Stk. 2. Nævnet udsteder tilladelser til programvirksomhed efter § 1, stk. 2, og påser, at vilkår for tilladelserne overholdes. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 19 b. Nævnet består af en formand og indtil 6 medlemmer, der udpeges for et bestemt tidsrum, men kan genvælges. Ét af medlemmerne skal opfylde de almindelige betingelser for at kunne beskikkes som højesteretsdommer, og blandt de øvrige medlemmer skal økonomisk, mediemæssig og teknisk sagkundskab være repræsenteret.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter høring af nævnet en forretningsorden for dette.«

4. § 22 affattes således:

»§ 22. Med bøde straffes den, der

- 1) spreder lyd- eller billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg eller fordeler sådanne programmer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, ved hjælp af kabelanlæg i strid med bestemmelserne i §§ 1-3, eller
- 2) overtræder § 21.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes af ministeren for kulturelle anliggender i medfør af § 3, stk. 3, og af ministeren for offentlige arbejder i medfør af § 5, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. For overtrædelser begået af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber el.lign. kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1984.
Tidspunktet for ikrafttræden af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed § 19 a, stk. 2, som affattet ved § 1, nr. 3, fastsættes dog ved lov.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets hovedformål er at skabe lovhjemmel for en ophævelse af Danmarks Radios eneret til at sprede fjernsynsprogrammer og samtidig skabe lovhjemmel for at andre foretagender kan drive tv-virksomhed uafhængigt af Danmarks Radio.

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser, der skaber lovhjemmel for en udvidet adgang til fordeling af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer over danske fællesantenneanlæg.

Ifølge § 1 i lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed har Danmarks Radio eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden.

Spørgsmålet om en udvidelse af det eksisterende udbud af dansk tv i eller uden for Danmarks Radio har længe været genstand for en offentlig debat.

Allerede radiokommissionen af 1967 foreslog i sin betænkning i 1970 (bet. 592 1970), at der snarest muligt skulle etableres et landsdækkende tv-2. Der var i kommissionen ikke enighed om organiseringsformen for en sådan ny kanal og dens placering i forhold til Danmarks Radio, men det overvejende flertal gik ind for, at et tv-2 skulle placeres i Danmarks Radio. Af politiske, økonomiske og andre grunde blev radiokommissionens forslag imidlertid ikke gennemført.

I perioden 1974-77 blev der med hjemmel i loven om radio- og fjernsynsvirksomhed af 1973 gennemført enkelte forsøg med lokal programvirksomhed uden for Danmarks Radio ved hjælp af kabelanlæg.

Ved lov nr. 249 af 27. maj 1981 om ændring af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed af 1973 blev der skabt hjemmel for gennemførelsen af en ny 3-årig forsøgsrække med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, som også giver mulighed for udsendelse af fjernsynsprogrammer ved hjælp af radioanlæg.

Siden forsøgsperiodens start den 1. april 1983 har kulturministeriet efter indstilling fra det i 1981

nedsatte Lokalradio- og -TV-udvalg uddelt i alt 136 tilladelser til lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, heraf 93 til radio, 29 til udsendelse af fjernsyn ved hjælp af kabelanlæg og 14 til udsendelse af fjernsyn ved hjælp af radioanlæg.

Den af statsministeren nedsatte mediekommissionen har i juni 1983 afgivet en delbetænkning (bet. 986 1983) om et øget dansk tv-udbud.

I betænkningen anbefaler et flertal af kommissionens medlemmer, at der snarest træffes beslutning om etablering af et UHF-sendernet, der kan danne grundlag for et øget dansk udbud af tv. UHF-sendernet vil efter flertallets opfattelse teknisk være den eneste mulighed for hurtigt at nå ud til hele befolkningen med en ny tv-kanal.

Et stort flertal af kommissionens medlemmer går desuden ind for, at et nyt landsdækkende tv-program skal opbygges uden for Danmarks Radio og drives uafhængigt af denne institution.

Ønsket om et øget dansk tv-udbud begrundes i det væsentlige med det utilfredsstillende i, at danske seere ingen valgmuligheder har med hensyn til modtagelsen af dansk eller dansk-redigeret tv. I næsten alle andre europæiske lande kan seerne vælge mellem i det mindste 2 nationale fjernsynsprogrammer. Modtagelsen af Danmarks Radios fjernsynsprogram er i øvrigt for mange seere den eneste mulighed overhovedet for at se tv, og denne situation vil kun langsomt ændre sig med de foregåede muligheder for at modtage udenlandsk tv. Der vil langt ud i fremtiden være en stor gruppe seere, som af tekniske eller økonomiske grunde vil være afskåret fra at udnytte disse muligheder.

Kommissionsflertallets anbefaling af, at et tv-2 etableres uafhængigt af Danmarks Radio bygger på den betragtning, at man derved bedst kan skabe konkurrence på kreativitet og kvalitet, ligesom man derved får mulighed for, at en ny tv-kanal kan etableres med en anden og mere smidig styreform end Danmarks Radios.

Det store flertal i kommissionen, der går ind for etableringen af et landsdækkende tv-2 uafhængigt af Danmarks Radio, står imidlertid delt i spørgs-

målet om, hvorledes dette andet tv-program skal organiseres.

Det største mindretal (28 medlemmer) lægger stor vægt på, at Danmarks Radios eneret til landsdækkende programspreddning ophæves, men finder ikke, at monopolbruddet bør ske ved oprettelsen af en ny offentlig eller selvejende institution. Disse medlemmer går ind for et tilladelses- eller koncessionssystem, der er så åbent som muligt, og som også giver mulighed for regionale udsendelser. Kun ved en sådan ordning kan man efter disse medlemmers opfattelse imødekomme de brede ønsker, som findes i befolkningen i retning af et nyt programtilbud i tv, som udgør et reelt programalternativ til Danmarks Radio. Disse medlemmer kan derfor ikke tilslutte sig tanken om, at de selskaber, der får tilladelse til at drive tv-virksomhed på det nye sendernet, i almindelighed skal have programforpligtelser som Danmarks Radios.

Man forestiller sig koncessionsordningen udformet således, at der oprettes en koncessionsmyndighed i form af et mindre nævn, der kan give tidsbegrænsede koncessioner til selskaber, der ønsker at udsende tv på en ny kanal. Nævnet skal påse, at selskabernes samlede udbud er præget af programmæssig alsidighed, herunder hensynet til dansk og nordisk kultur, men der bør ikke til de enkelte programselskaber – med undtagelse af et særligt nyhedsselskab – stilles krav om programmæssig alsidighed og objektivitet. Det programmæssige og juridiske ansvar for udsendelserne skal ligge hos de enkelte programselskaber.

Med hensyn til finansieringen fremhæver det samme mindretal, at en ren reklamefinansiering ikke er mulig, dels fordi der næppe er tilstrækkelige reklamemidler til rådighed, dels fordi en sådan vil få alvorlige følger for den trykte presse. Man foreslår derfor, at den programvirksomhed, der gives tilladelse til, finansieres dels ved licensbetaling dels gennem reklamer. Finansiering ved abonnement i særlige tilfælde skal dog ikke være udelukket.

Reklamer skal kun kunne bringes i blokke og nævnet skal være ansvarlig for reklamerne og have mulighed for at oprette et særligt reklameselskab.

Det største mindretal tager ikke stilling til den nærmere sammensætning af et koncessionsnævn, men finder, at den omstændighed, at der forudsættes anvendt licensmidler til finansieringen af programvirksomheden, kan tale for en vis politisk repræsentation, idet dog medlemmer af folketinget ikke bør kunne sidde i nævnet.

Et andet mindretal (26 medlemmer) går ind for, at der ved lov oprettes en selvejende institution

med det formål at tilvejebringe og sprede et landsdækkende tv-2-program uafhængigt af Danmarks Radio suppleret med regionalt tv.

Institutionen skal have de samme opgaver og forpligtelser, som er gældende for det nuværende tv-program i Danmarks Radio. Institutionen forudsættes kun at skulle råde over et beskedent produktionsapparat, idet programmerne i vid udstrækning skal tilvejebringes gennem entreprisekontrakter, købsaftaler og andre former for samarbejde med filmbranchen, videoselskaber og andre producentgrupper. Dette mindretalsforslag betegnes derfor i mediekommissionens betænkning som »entreprisemodellen«.

Inden for dette mindretal er der igen en række forskellige opfattelser af den nærmere udformning af entrepriseforslaget.

Med hensyn til finansieringen ønsker 19 medlemmer af dette mindretal, at programvirksomheden skal finansieres gennem opkrævning af en samlet licens for tv-2 og Danmarks Radio. For at sidestille den skrevne og den æterbårne presse og for at undgå for store licensstigninger ved overgangen til to-kanalsystemet foreslås den æterbårne presse fritaget for at betale moms af licensen. Denne moms androg i 1982 200 mill. kr. Samtidig foreslås det, at staten overtager pligten til at finansiere de eksisterende sociale kompensationsordninger i forbindelse med licensen. Disse beløb sig til ca. 90 mill. kr. i 1982.

7 medlemmer af dette mindretal, som går ind for entreprisemodellen, finder det ikke rimeligt, at et tv-2 finansieres udelukkende ved en licensforhøjelse.

Disse medlemmer ønsker derfor åbnet mulighed for en kombination af licens- og reklamefinansiering, eventuelt også abonnements- og betalings-tv som middel til at skaffe indtægter ved udsendelse af specielle programtyper ud over de programmer, kanalen er forpligtet til at sende.

Kulturministeriet kan tilslutte sig det af mediekommissionens flertal fremsatte forslag om, at et nyt landsdækkende tv-program bør opbygges uden for og uafhængigt af Danmarks Radio.

Ministeriet er af den principielle opfattelse, at også Danmarks Radios hidtidige monopol på spredning af radioprogrammer bør ophæves, men man finder, at en endelig stillingtagen til dette spørgsmål bør afvente, at mediekommissionen har afsluttet sin behandling af lydradioens forhold. For så vidt angår opbygningen af et tv-2 er ministeriet af den opfattelse, at planlægningen må ske med udgangspunkt i den såkaldte koncessionsord-

ning, som er anbefalet af det største mindretal i kommissionen.

I overensstemmelse hermed foreslås det, at § 1 i lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed ændres, således at Danmarks Radios eneret til spredning af lyd- og billedprogrammer til almenheden ophæves og der skabes grundlag for, at andre foretagender kan få tilladelse til at drive tv-virksomhed uafhængigt af Danmarks Radio.

Med henblik herpå foreslås nedsat et nævn, som indledningsvis får til opgave at udarbejde forslag til de nærmere regler om vilkårene for at opnå tilladelse til at drive sådan virksomhed. Nævnet skal endvidere udarbejde forslag til nærmere regler om virksomhedens finansiering og organisation m.v.

Specielt med hensyn til finansieringen af et nyt tv-2 er det kulturministeriets opfattelse, at programvirksomheden i en ny tv-kanal ikke alene bør finansieres gennem opkrævning af licensafgift. Der bør åbnes mulighed for reklamefinansiering i et vist omfang, således at reklamer kan udsendes i blokke på nærmere fastsatte tidspunkter. Der skal samtidig udarbejdes regler, der sikrer, at annoncørerne ikke kan få indflydelse på programindholdet.

Det er ministeriets opfattelse, at en række af de regler, som nævnet skal udarbejde forslag til er regler, som ved en kommende lovrevision bør optages i loven om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet skal forestå oprettelsen og driften af de nye sendestationer på samme måde som man hidtil har forestået oprettelsen og driften af de radiofoni- og fjernsynsstationer, som benyttes af Danmarks Radio.

Midlerne til finansiering af det nye sendernet skal tilvejebringes ved en særlig bemyndigelse til ministeren for offentlige arbejder til lånoptagelse.

Med de foreslåede ændringer i lovens § 3 sker der en delvis genfremsættelse af det i folketingsåret 1982-83 fremsatte forslag til lov om ændring i radioloven vedrørende fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v., jfr. Folketingstidende 1982-83, sp. 10717 og 11333, A., sp. 4359 og B., sp. 2863.

I den gældende lovs § 3 er det bestemt, at fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privatbeboelse, kun må benyttes til fordeling af Danmarks Radios programmer og de programmer, der indgår i den særlige forsøgsvirksomhed i henhold til lovens §§ 1, stk. 2 og 2, stk. 2, samt af programmer fra udenlandske radiospredningsinstitutioner, og at denne fordeling kun må

ske uden ændringer og samtidig med, at udsendelserne finder sted.

Ifølge § 3, stk. 3, kan forbudet imod at anvende fællesantenneanlæg m.v. til at fordele andre end de omtalte programmer fraviges efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og Radiorådet. Af de bemærkninger, der ledsagede forslaget til loven af 1973, fremgår det imidlertid, at der sigtedes til anlæg, som »kun giver mulighed for tilslutning af relativt få modtageapparater. De regler, der kan fastsættes herom af ministeren for kulturelle anliggender bør indeholde generelle kriterier for en afgrænsning af de »små« fællesantenneanlæg m.v., der kan holdes uden for den almindelige regulering«.

Begrænsningen i sigtet med denne bestemmelse skal ses i lyset af, at 1973-lovforslaget også indeholdt bestemmelser, der skulle skabe hjemmel for selvstændig programvirksomhed ved hjælp af kabelanlæg inden for lokale områder på kommunens eller amtskommunens ansvar – bestemmelser, der under folketingets behandling af forslaget udgik og afløstes af hjemmelen for de forsøg med lokal programvirksomhed ved hjælp af kabelanlæg, der blev gennemført 1974-77.

Hjemmelen til at udstede regler angående de »små« fællesantenneanlæg m.v. er ikke blevet benyttet.

Fællesantenneanlæggenes virksomhed er således efter den gældende lovgivning begrænset til fordeling af danske programmer og udenlandske programmer, som de ved hjælp af deres antenneudstyr kan modtage direkte fra udenlandske radiospredningsinstitutioner. Anlæggene må ikke fordele udenlandske radio- eller fjernsynsprogrammer, som vil kunne fremføres til dem pr. kabel eller ved hjælp af radiokædeforbindelser, ligesom de heller ikke må fordele programstof, overført via såkaldte kommunikationssatellitter, hvis transmissioner ikke er bestemt til direkte at kunne modtages af almenheden og derfor ikke udgør »radiospredning«.

I de senere år har ministeriet for offentlige arbejder modtaget et antal ansøgninger fra fællesantenneforeninger m.v., som har ønsket at få fremført udenlandske nabolandsprogrammer pr. kabel eller radiokædeforbindelse eller som har ønsket tilladelse til at modtage og fordele tv-programmer, der overføres via kommunikationssatellitter.

Disse ansøgninger har ikke kunnet imødekommes dels på grund af reglen i radiolovens § 3 dels – i nogle tilfælde – på grund af bestemmelsen i ministeriet for offentlige arbejders bekendtgørelse nr. 481 af 8. september 1981, hvorefter oprettelse-

stilladelse kun kan udstedes til fællesantenneanlæg, der er beliggende inden for én kommunes grænser.

Den af statsministeren nedsatte mediekommission har i sin i februar 1983 afgivne betænkning (bet. nr. 974 1983) taget stilling til spørgsmålet om rimeligheden i at opretholde de gældende begrænsninger i fællesantenneanlæggenes virksomhed.

I betænkningen anbefaler et stort flertal af kommissionens medlemmer, at der ved en ændring af radiolovens § 3 og af kommunegrænsebestemmelsen i bekendtgørelsen af 8. september 1981 skabes mulighed for, at fællesantenneanlæggene kan distribuere udenlandske tv-programmer, som efter bestilling, i det omfang ønskerne teknisk og økonomisk kan imødekommes, fremføres til anlæggene af post- og telegrafvæsenet og telefonselskaberne.

Flertallet finder, at de seere, som ikke eller kun dårligt kan modtage henholdsvis svensk eller tysk fjernsyn har et rimeligt krav på at kunne få adgang til disse programmer, når de tekniske muligheder herfor er tilstede, såfremt de vil afholde omkostningerne derved.

4 medlemmer i kommissionen anbefaler at man opretholder de gældende regler, der hindrer at udenlandske tv-programmer langdistancefremføres til fællesantenneanlæggenes, hovedsagelig ud fra den opfattelse, at de investeringer, der skal muliggøre fremførelsen, vil vanskeliggøre en gennemførelse af planerne om et dansk tv-2.

Et noget mindre flertal af kommissionens medlemmer (40 af 61) går endvidere ind for en ændring af radiolovens § 3, således at danske kabelanlæg i den udstrækning de er villige til at afholde udgifterne herved, får mulighed for at fordele tv-programstof fra kommunikationssatellitter. Standpunktet er begrundet i, at der i et frit samfund principielt ikke bør gælde lovgivningsmæssige begrænsninger i befolkningens adgang til at modtage radio og fjernsyn fra udlandet. Kun overordnede almene samfundshensyn bør kunne sætte grænser for den takt, hvori flertallets anbefaling føres ud i livet.

Blandt flertallet giver 32 medlemmer udtryk for den opfattelse, at det af tekniske grunde bør være forbeholdt post- og telegrafvæsenet at nedtage de pågældende udenlandske programmer i få velplacerede modtageanlæg, hvorfra de af post- og telegrafvæsenet eller telefonselskaberne fremføres til de enkelte anlæg. Begrundelsen herfor er i første række hensynet til de investeringer, der er foretaget i det offentlige radiokædenet.

20 af kommissionens medlemmer har ikke kunnet anbefale, at der på nuværende tidspunkt overhovedet gives adgang til fordeling over fællesantenneanlæggenes af de tv-programmer, der eventuelt vil blive overført via kommunikationssatellitter. De peger især på, at situationen omkring kommunikationssatelliternes anvendelse til tv-overføringer er uafklaret på internationalt plan, og finder i øvrigt, at en afgørelse i dette spørgsmål ikke bør træffes isoleret, men må ses i forbindelse med en samlet stillingtagen til den fremtidige tv-situation i Danmark, herunder spørgsmålet om indførelsen af et dansk tv-2 og en dansk stillingtagen til igangværende nordiske programspretningsprojekter via satellit.

Kulturministeriet deler den opfattelse der er kommet til udtryk i mediekommissionens flertalsanbefalinger: at der bør gives fællesantenneanlæggenes adgang til samtidig og uændret fordeling af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer, hvadenten de modtages direkte i anlæggene eller fremføres til disse af televirksomhederne. I overensstemmelse hermed foreslås det, at § 3 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed udbygges således at den kommer til at omfatte en adgang for fællesantenneanlæggenes til at fordele fjernsynsprogrammer fra omkringliggende lande, som fremføres til anlæggene af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller telefonselskaberne. Den udvidede adgang til at sprede udenlandske programmer omfatter efter forslaget desuden programmer, som overføres via kommunikationssatellit med henblik på videre fordeling i fællesantenneanlæg, og som fremføres til anlæggene af teleadministrationerne. Det forudsættes, at der samtidig gennemføres de nødvendige ændringer i ministeriet for offentlige arbejders bekendtgørelse af 8. september 1981 (kommunegrænsereglen).

Lovforslaget må forventes at udløse en betydelig udbygning af det offentlige telenet og af fællesantenneanlæggenes. Mediekommissionen har i denne forbindelse lagt vægt på, at der skabes mulighed for en gradvis opbygning af et landsomfattende bredbåndsnæ, der også vil kunne varetage andre teletjenester udover fremføring af tv-programmer. Med hensyn til de nærmere planer for en sådan telenetsudbygning henvises til den skriftlige redegørelse, som ministeren for offentlige arbejder har afgivet til Folketinget den 10. maj 1983 (Folketingstidende 1982-83, sp. 10700-10712) og til den supplerende rapport, som Post- og telegrafvæsenet og telefonselskaberne den 1. november 1983 har afgivet til ministeren for offentlige arbejder. Da den sidstnævnte rapport nødvendiggør en fornyet

F.t.l. vedr. radio- og fjernsynsvirksomhed

vurdering af spørgsmålet om den nærmere regulering af den forventede udbygning på fællesantenneanlægsområdet, har kulturministeriet ikke fundet det rigtigt at genfremsætte det i maj 1983 fremsatte forslag om en mindre ændring i radiolovens § 5 vedrørende ministeren for offentlige arbejders adgang til at fastsætte regler om oprettelse og drift af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg.

På grundlag af de oplysninger, som ministeren for offentlige arbejder har modtaget fra televirksomhederne anslås, at de statslige investeringer i telenettet, der er forbundet med gennemførelse af televirksomhedernes fremlagte planer, vil udgøre ca. 400-450 mill. kr. indenfor en 6-årig periode. De statslige investeringer fordeler sig således:

1984	1985	1986	1987	1988	1989
62	120	95	33	63	39

Disse udgifter er forudsat modsvaret af indtægter fra brugerne af fremføringsnettet.

De statslige investeringer vedrører en radiokædebaseret fordeling af 5 tv-programmer fra nabolande frem til 13 termineringspunkter rundt i landet, etablering af 2 jordstationer i hvert af de 13 punkter samt lyslederkabler og omsætningsudstyr for forbindelserne til det mellemcentrale lysledernet. Desuden omfatter de angivne investeringer fordelingsnettene i statstelefonområderne samt i et vist omfang midlertidige radiokædeforbindelser i fordelingsnettene, indtil lyslederkabler kan nedlægges.

Det ønskes i øvrigt i forbindelse med ændringen af loven klart fastslået, at den bestående hjemmel til at udstede regler om lokal programvirksomhed af ikke forsøgsmæssig karakter ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v. for fremtiden omfatter såvel større som mindre anlæg.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Efter den gældende radiolovs § 1 har Danmarks Radio eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden. Danmarks Radio har samtidig ifølge lovens § 2, stk. 1, ret til at lade lyd- og billedprogrammer fordele ved hjælp af kabelanlæg.

I lovforslagets § 1, stk. 1, ophæves denne eneret for Danmarks Radio til programspreddning ved hjælp af radioanlæg og i stedet fastsættes det, at Danmarks Radio har ret til at sprede lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af

radioanlæg eller fordele sådanne programmer ved hjælp af kabelanlæg. Danmarks Radio får således samme adgang som hidtil til at sprede radio- og fjernsynsprogrammer, men institutionen skal ikke længere have monopol på denne virksomhed.

I lovforslagets § 1, stk. 2, skabes grundlag for, at selskaber, foreninger o.lign. skal have mulighed for at sprede landsdækkende eller regionale fjernsynsprogrammer ved hjælp af radioanlæg eller fordele sådanne programmer ved hjælp af kabelanlæg. Det er en betingelse for at kunne udøve denne virksomhed, at de pågældende selskaber m.v. har fået tilladelse hertil efter lovforslagets kap. 3 a.

Hérmed fastslås det, at andre foretagender end Danmarks Radio ikke uden videre kan påbegynde spredning eller fordeling af fjernsynsprogrammer, men først skal indhente en særlig tilladelse hertil.

Udtrykket »spredning af lyd- og billedprogrammer til almenheden« er i dette lovforslag anvendt som dækkende de tekniske former for programudsendelse, der sker ved »radiospredning«, således som dette begreb er defineret i Den internationale Telekommunikationskonventions radioreglement (Rule 36), hvorefter man ved radiospredning (broadcasting) forstår enhver radiokommunikationstjeneste, i hvilken transmissionerne er bestemt til direkte at kunne modtages af almenheden.

Efter denne definition er der også tale om radiospredning, når programmer overføres ved hjælp af radio/tv-satellitter, men ikke i tilfælde af overføring af programstof via såkaldte kommunikationssatellitter.

Til § 2

I bestemmelsen er foretaget en teknisk sammenkobling af reglerne i den gældende lovs § 1, stk. 2, og § 2, stk. 2, om tilladelser til forsøgsmæssig spredning og fordeling af lyd- og billedprogrammer inden for enkelte lokale områder ved hjælp af henholdsvis radioanlæg og kabelanlæg.

Til § 3

Efter den gældende radiolovs § 3, stk. 1, er det tilladt at benytte fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privatbeboelse, til fordeling af Danmarks Radios programmer samt programmer som med særlig tilladelse af ministeren for kulturelle anliggender udsendes lokalt på forsøgsbasis jfr. lovens § 1, stk. 2, og § 2, stk. 2. Denne retstilstand opretholdes uændret ved bestem-

melsen i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1. Herudover giver bestemmelsen ved anvendelsen af ordene »andre danske programmer, som spredes ... i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov«, adgang til fordeling af f. eks. et kommende tv-program 2.

I lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, bestemmes det, at anlæggene også kan anvendes til fordeling af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer, som kan modtages af det enkelte kabelanlæg på frekvenser, som er bestemt til radiospredning. Også på dette punkt er lovforslaget i overensstemmelse med den gældende lovs bestemmelse i § 3, stk. 1. Den her behandlede del af bestemmelsen i § 3, stk. 1, nr. 2, gælder for enhver udenlandsk udsendelsesvirksomhed, som teknisk formidles på en sådan måde, at signalerne uden særlig tilladelse må modtages direkte af almenheden ved hjælp af individuelle antenner eller fællesantenner, uanset om spredningen sker ved hjælp af et konventionelt jordsendernet eller ved anvendelse af direkte sendende satellitter (radiospredningssatellitter).

I den resterende del af lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, bestemmes det som noget nyt, at fællesantenneanlæggene og andre kabelanlæg også må anvendes til fordeling af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer, som af geografiske grunde ikke kan modtages direkte i de enkelte anlæg, men som fremføres til anlæggene af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller et telefonselskab via det offentlige telenet. Forslaget indebærer en imødekomme af de forslag, som et flertal i mediekommissionen har fremlagt om, at man bør åbne for en langdistancefremføring af nabolandenes fjernsynsprogrammer ved hjælp af radiokæde eller langdistancekabel, således at også den del af befolkningen, som i dag ikke har direkte tilgang til disse programmer, i det omfang man vil betale for programfremføringen, får tilgang til nabolandenes fjernsyn.

Endelig præciseres det i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, in fine – ligeledes i overensstemmelse med et flertal i mediekommissionen – at adgangen til at fordele udenlandske programmer fremført af teleadministrationerne også skal omfatte udenlandske programmer, der overføres eller måtte blive overført via kommunikationssatellitter. Selve modtagningen af disse programmer forudsættes administreret af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, således at programmerne fra nogle få velplacerede modtageanlæg føres frem til de enkelte anlæg pr. kabel eller radiokæde. Dette er i overensstemmelse med § 1 i bekendtgørelse nr. 210 af 6. april 1976 af lov om radiokommunikation, hvor-

efter oprettelse og drift af modtagingsanlæg for radiokommunikation, som er indrettet til andet end modtagning af radiospredning, kun må ske med tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder, når bortses fra anlæg, som benyttes i det nationale forsvars tjeneste.

Den frie adgang til fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer efter § 3, stk. 1, nr. 2, gælder for udenlandske programmer. Herved forstås i almindelighed alle programmer, som sendes fra udlandet af udenlandske radiospredningsinstitutioner, programselskaber o.lign., uanset hvilket sprog der anvendes i udsendelserne. Der kan dog tænkes tilfælde, hvor en samlet bedømmelse af en fra udlandet hidrørende udsendelsesaktivitet vil kunne føre til, at de udsendte programmer må betragtes som danske. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en udsendelsesvirksomhed fra udlandet via kommunikationssatellit reelt foretages af et dansk selskab, og der er tale om programmer, som specielt henvender sig til et dansk publikum. Programmerne omfattes i så fald ikke af bestemmelsen i § 3, stk. 1, nr. 2, og vil kun lovligt kunne fordeles over kabelanlæg her i landet af selskaber, foreninger o.lign., som har fået tilladelse hertil efter lovforslagets § 1, stk. 2, og bestemmelserne i kap. 3 a.

Lovforslagets § 3, stk. 2, om uændret og samtidig viderspredning af radio- og fjernsynsudsendelser svarer til bestemmelsen i den gældende radiolovs § 3, stk. 2, bortset fra, at bestemmelsen nu også – som følge af ændringen i § 3, stk. 1, nr. 2 – omfatter fordeling af udenlandske programmer fremført til anlægget af teleforvaltningerne, herunder også programmer, der overføres via kommunikationssatellitter med henblik på viderefordeling i fællesantenneanlæg.

De fællesantenneanlæg, der vælger at fordele udenlandske programmer, som fremføres til anlæggene af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller telefonselskaberne, vil være ansvarlige for tilvejebringelsen af de eventuelt nødvendige tilladelser fra de udenlandske fjernsynsinstitutioner, ophavsmænd m.v., der måtte have rettigheder for så vidt angår kabelspredningen af programmerne.

Kulturministeriet er opmærksom på, at der i forbindelse med rettighedsclearingen vil kunne opstå problemer, som kan nødvendiggøre ændringer i ophavsretslovgivningen. Nordisk Ministerråd har i februar 1983 nedsat en arbejdsgruppe, som inden årets udgang skal søge at finde løsninger på disse spørgsmål. Kulturministeriet vil – når resultatet af de nordiske overvejelser foreligger – udarbej-

de forslag til de eventuelt nødvendige lovændringer.

Kulturministeriet har videre overvejet, om den udvidede spredning af udenlandske programmer over danske kabelanlæg nødvendiggør særlige bestemmelser med hensyn til ansvar for indholdet af de viderespredte programmer, herunder bestemmelser om indholdet af eventuelle reklameindslag i de udenlandske programmer. Kulturministeriet mener imidlertid ikke, at der på nuværende tidspunkt foreligger et tilstrækkeligt grundlag for at stille forslag om sådanne nye bestemmelser. Ministeriet lægger herved navnlig vægt på, at den samtidige og uændrede viderespredning af nabolandenes fjernsynsprogrammer over danske kabelanlæg ikke hidtil har givet anledning til ansvarsproblemer, samt at der ikke idag foreligger noget erfaringsgrundlag med hensyn til spørgsmålet om eventuelle ansvarsproblemer i forbindelse med fordeling af udenlandske kommunikationssatellitprogrammer over danske kabelanlæg. Ministeriet er imidlertid opmærksom på, at der i forbindelse med de sidstnævnte programmer vil kunne være behov for at tage disse ansvarsspørgsmål op til fornyet overvejelse ved en senere radiolovsrevision.

Lovforslagets § 3, stk. 3, er identisk med den gældende lovs § 3, stk. 3, bortset fra, at radiatoratet ikke længere skal fungere som høringsinstans. Som nævnt i de almindelige bemærkninger er det hensigten, at åbne mulighed for en videre anvendelse af bestemmelsen end angivet i de bemærkninger, der ledsagede bestemmelsen ved dens tilblivelse i 1973.

I de forløbne år har kulturministeriet ikke kunnet registrere nogen interesse for at få lov til at anvende de mindste fællesantenneanlæg til selvstændig udsendelsesvirksomhed. Der er heller ikke blevet taget skridt til at udfærdige regler, hvorefter disse anlæg generelt fritages fra det bestående forbud imod at anvende kabelanlæg til sådan virksomhed.

Derimod er der i de senere år – ikke mindst op til den ny række af forsøg med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, som blev muliggjort ved ændringen af loven i 1981 – fremkommet en del ønsker om at måtte anvende større kabelanlæg til at udsende programmer om enkeltstående begivenheder, uden at der var tale om udsendelser, der skulle indgå i et egentligt forsøgsprojekt.

Under hensyn til den i bemærkningerne til bestemmelsen i 1973 udtrykkeligt lagte begrænsning for dens anvendelsesområde har ministeriet imidlertid ikke ment, at der var grundlag for at udstede

regler, hvorefter de fremsatte ønsker kunne imødekommes.

Den på området stedfundne udvikling taler for, at der nu fastlægges den forståelse af bestemmelsen, at kulturministeren efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder kan udstede regler, som tillader anvendelsen af såvel større som mindre fællesantenneanlæg m.v. til enkeltstående udsendelser.

Så længe den nuværende periode for forsøg med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed løber i henhold til lovens § 1, stk. 2, (ved hjælp af radioanlæg), og § 2, stk. 2, (ved hjælp af kabelanlæg) – dvs. i 3 år fra den 1. april 1983 – må sådanne regler ses i lyset af forsøgsordningen. Det er forsøgsordningens formål at tilvejebringe det fornødne erfaringsgrundlag til belysning af, om der senere bør lovgives om adgangen til at tillade *permanent* lokal programvirksomhed uden for Danmarks Radio.

Hovedlinjerne i det kommende regelsæt vil være følgende:

Ordningen skal generelt være administrativt enkel. Der skal ikke af indehavere af fællesantenneanlæg m.v. søges nogen tilladelse til programvirksomheden, idet de direkte af reglerne skal kunne aflæse, om en påtænkt aktivitet må finde sted.

Formålet med nyordningen skal være at skabe grundlag for at imødekomme de ønsker, som er fremkommet om at kunne bringe enkeltstående udsendelser af lokal karakter, såsom kommunevalg, kommuneplandebatter, gudstjenester, idrætsarrangementer, byfester, kulturuger m.m.

Der er således ikke tale om at foregribe resultaterne af forsøgsordningen med lokalradio og -fjernsyn, der vedrører en mere permanent udsendelsesvirksomhed. Der bør derfor formentlig lægges visse tidsmæssige kriterier for, hvornår der er tale om enkeltstående udsendelser.

Da der ikke skal kræves tilladelse i det enkelte tilfælde, bør der tilvejebringes hjemmel for bødestraf i tilfælde af overtrædelse af de regler, som bliver gældende.

Til nr. 2

I forbindelse med drøftelserne om etableringen af et sendernet for tv-2 har forskellige modeller til afholdelse af anlægsinvesteringerne været vurderet. Dette må ses på baggrund af, at en anvendelse af den normale bevillingspraksis for Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, hvor staten står i forskud med anlægsrammen, medfører, at en tilbagebetaling først finder sted i takt med forrent-

ning og afskrivning. Herved opstår i denne forbindelse en uønsket belastning af statsfinanserne, hvor udgangspunktet har været, at omkostningerne ved sendernet i forhold til statens budget bør være neutrale.

Sendernet for tv-2 er planlagt og projekteret af Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet og vil omfatte 16 hovedsendere (eller 18, hvis amtsbaseret regional udnyttelse ønskes). Anlægsudgiften er 450-500 mill. kr. til afholdelse over 4½ år, hvorefter der vil være landsdækning. I dette beløb indgår Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenets bidrag (under 2 pct.) til forberedelsen af de tekniske anlægs integrering i telenettet.

Investeringsernes omtrentlige fordeling pr. år for 16 stationer:

1. år	15 mill. kr.
2. år	150 mill. kr.
3. år	170 mill. kr.
4. år	95 mill. kr.
5. år	20 mill. kr.
I alt	450 mill. kr.

Investeringerne i det første år (1984), der primært omfatter udgifter til projektering, vil kunne afholdes inden for Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenets bevillinger i henhold til finanslovsforslaget for 1984.

Iværksættelsen af de egentlige anlægsarbejder kan derved afvente konkretisering af kredsen af koncessionshavere samt forpligtelsen for disse til at aftage ydelser over sendernet i et fastsat minimumt omfang.

Overvejelserne omkring finansieringsformen for et nyt sendernet er mundet ud i, at ministeren for offentlige arbejder – tilsvarende som tidligere forudset i forbindelse med projekterne omkring Københavns lufthavn og Storebæltsbroen – får mulighed for igennem en særlig lånoptagelse at tilvejebringe investeringsmidler til tv-2 sendernet. Ved denne fremgangsmåde opnås, at betalingen for benyttelsen af sendernet overfor programvirksomhederne kan fastsættes som en afgift svarende til øvrige teletakster (f.eks. en afgift pr. time). Det må i denne forbindelse overvejes, om tilsvarende principper for takstberegning inden for en passende periode også bør bringes i anvendelse ved udlejning af det eksisterende tv-1-sendernet.

Det påhviler herefter de selskaber m.v., der får tilladelse til programvirksomhed at aftage et vist minimum af sendeydelser over en given tidshorison, således at den økonomiske risiko ved sende-

nettets etablering i så vid udstrækning som muligt bæres af disse selskaber.

Til nr. 3

Til kapitel 3 a

Tilladelser til selskaber, foreninger o.lign. til landsdækkende eller regional spredning eller fordeling af fjernsynsprogrammer.

Til § 19 a

Bestemmelsen fastslår, at ministeren for kulturelle anliggender skal nedsætte et nævn, som får til opgave at udarbejde forslag til de nærmere regler om vilkårene for at opnå tilladelse til spredning og fordeling af fjernsynsprogrammer efter lovforslagets § 1, stk. 2. Nævnet skal endvidere udarbejde forslag til regler om virksomhedens finansiering og organisation m.v. Da nævnet på et senere tidspunkt vil få til opgave at udstede tilladelser til programvirksomhed og påse, at vilkårene for tilladelserne overholdes, må det anses for hensigtsmæssigt at overlade den indledende planlægnings- og undersøgelsesvirksomhed til nævnet, som derved får mulighed for fra starten at få indsigt i forholdene omkring opbygningen af en ny tv-kanal.

Forslaget er en imødekommelse af det synspunkt, som har fået tilslutning af et stort flertal i mediekommissionen, at et kommende tv-2 bør opbygges uafhængigt af Danmarks Radio. Kulturministeriet lægger samtidig vægt på, at bruddet med Danmarks Radios monopol ikke sker ved oprettelsen af en ny lovfæstet offentlig radio- og fjernsynsinstitution, hvorved monolet blot ville blive afløst af et »duopol«. I stedet etableres en særlig myndighed, som skal behandle ansøgninger fra alle interesserede selskaber, foreninger o.lign. om at få tilladelse til fjernsynsvirksomhed. I relation til opbygningen af en ny dansk tv-kanal er det vigtigt at sikre, at en række forskellige programforetagender får mulighed for at udsende landsdækkende eller regionale programmer. Herved vil der kunne skabes en afvekslende og varieret programflade i en ny dansk tv-kanal, som vil være det bedste alternativ til Danmarks Radios nuværende tv-kanal.

Til de enkelte punkter i bestemmelsen skal bemærkes:

ad 1) Efter denne bestemmelse påhviler det nævnet at udarbejde forslag til de regler, der skal gælde for udstedelsen af tilladelser til programvirksomhed og herunder tage stilling til, hvilke

vilkår der bør knyttes til de enkelte tilladelser. Nævnet må samtidig opstille nærmere regler for den procedure, som skal følges, hvis vilkårene for en given tilladelse tilsidesættes.

Blandt de spørgsmål, som nævnet nærmere skal overveje og udarbejde forslag til regler om, er spørgsmålet om, hvilke krav der skal stilles til de selskaber, foreninger o.lign., som ønsker at få tilladelse til at udsende tv. Der tænkes her f.eks. på krav med hensyn til nationalitet, selskabsform, finansieringsforhold m.v. I første række vil det formentlig blive aktuelt at give tilladelser til selskaber m.v., der dannes af interesserede brancher inden for medie- og kulturområdet med henblik på udsendelse af tv.

Hertil kommer spørgsmålet om de program-mæssige krav, som skal stilles til det enkelte selskab som vilkår for tilladelsen. Det vil være nødvendigt, at der på forhånd opstilles retningslinier for, hvorledes programvirksomheden til sin tid skal udbydes, således at de interesserede foretagender kan vurdere deres muligheder for at opfylde kravene.

Tilladelser kan f.eks. tænkes fordelt efter det såkaldt vertikale princip, dvs. at de enkelte selskaber får tilladelse til at sende et helt programudbud f.eks. på bestemte ugedage eller på bestemte tidspunkter på dagen. Tilladelser kan også tænkes fordelt efter det såkaldt horisontale princip dvs. efter udsendelsernes art, f.eks. om det er børne- og ungdomsprogrammer, underholdning, dramatik osv. Dette vil ikke mindst komme på tale med hensyn til den egentlige nyhedsformidling, hvor det vil kunne være hensigtsmæssigt at give bevilling til et særligt nyhedsselskab, eventuelt opbygget af dagspressen, som f.eks. påtager sig at sende alt aktualitets- og nyhedsstof i en ny tv-kanal. Også inden for uddannelses- og undervisningsområdet kan det komme på tale at give tilladelse til produktion af bestemte programtyper.

Nævnet skal i forbindelse med udarbejdelsen af vilkårene for udstedelsen af tilladelser lægge til grund, at programvirksomheden skal være præget af alsidighed og kvalitet og i rimeligt omfang bestå af dansk programproduktion.

I § 7 i den gældende lov om radio- og fjernsynsvirksomhed er det fastsat, at Danmarks Radio ved sin programlægning skal lægge afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden, og at der i programudbuddet skal tilstræbes størst mulig alsidighed.

De medlemmer af mediekommissionen, som er tilhængere af koncessionsmodellen for et kommende tv-2, forudsætter, at der i den nye tv-kanal skal

kunne gennemføres en mere fri programvirksomhed end i Danmarks Radio, og disse medlemmer kan derfor ikke tilslutte sig tanken om, at de foretagender, der får bevilling til at udsende tv på et nyt sendernet, hver især skal have programforpligtelser som Danmarks Radio.

Heroverfor har modstanderne af koncessionsmodellen i mediekommissionen fremført, at det ikke vil være muligt at skabe den ønskede alsidighed, når det enkelte selskab ikke får pålagt en alsidigheds- og objektivitetsforpligtelse, og at man ikke skal forvente at den samlede mængde af selskabernes udsendelser uden nogen styring skulle kunne dækkes af et alsidighedsbegreb. Tilhængerne af koncessionsmodellen har hertil anført, at man ikke forestiller sig, at koncessionsordningen skal være en ordning uden nogen form for indbygget styringsmulighed. Denne skal blot være forudgående, nemlig gennem fastsættelse af koncessionsbetingelserne. Ved ansøgningen om tildeling af koncession skal det enkelte foretagende meget nøje redegøre for sin programpolitik, f.eks. om man vil lægge vægt på det mere tunge programstof eller på det lidt lettere. Man skal også gøre rede for sine planer om fordelingen af programudbuddet efter art, f.eks. hvor stor en del af den udsendelsestid, man får tildelt, man vil bruge på de forskellige programtyper såsom underholdning, oplysning, børneprogrammer. Koncessionsnævnet skulle derfor have til opgave ved sine overvejelser og ved sine forhandlinger med selskaberne at fastlægge sådanne koncessionsbetingelser for det enkelte selskab, at disse betingelser for den samlede tv-virksomhed er udtryk for et alsidighedsprincip, som muligvis kan være endnu bredere end det alsidighedsprincip, der gælder for Danmarks Radio. Koncessionsbetingelserne ville således kunne være forskellige fra selskab til selskab.

Det er ministeriets opfattelse, at der for det enkelte programselskabs virksomhed som udgangspunkt bør gælde regler om alsidighed og fairness efter samme retningslinier som for Danmarks Radio. I forbindelse med tilladelse til nyhedsformidling bør der desuden stilles krav om objektivitet.

Det foreslås desuden, at nævnet skal drage omsorg for, at dansk programproduktion i rimeligt omfang kommer til at præge den samlede sendeflade. Det må anses for en naturlig modvægt til det forventede store udbud af satellit-tv i de kommende år, at programfladen i en ny dansk tv-kanal i en vis rimelig udstrækning bliver præget af danske programmer.

Det bør i forbindelse med udstedelsen af tilladelser til fjernsynsvirksomhed fastslås, at ansvaret

for de enkelte programmer, som udsendes, påhviler programselskaberne. Dette gælder såvel det økonomiske som det juridiske ansvar. Nævnet skal således ikke have noget selvstændigt ansvar for indholdet af de enkelte programmer. Klager over programmerne må rettes til det selskab, som selv har produceret programmet eller som har ladet programmet producere eller indkøbe inden for rammerne af sin tilladelse.

Et stort flertal i mediekommissionen har ment, at der, såfremt der etableres en tv-kanal udenfor Danmarks Radio, bør oprettes en for Danmarks Radio og al anden dansk radio- og fjernsynsvirksomhed fælles klageinstans til at behandle og afgøre klager over indholdet i radio- og fjernsynsprogrammer.

Kulturministeriet er enig i dette synspunkt og vil fremsætte forslag om oprettelse af en sådan fælles klageinstans inden udsendelsesvirksomheden i en ny tv-kanal påbegyndes. Man ønsker dog at afvente mediekommissionens afsluttende betænkning og herunder kommissionens forslag til de fremtidige rammer for Danmarks Radios virksomhed.

De tilladelser som nævnet skal udstede forudsættes at være tidsbegrænsede, men man har ikke ment på forhånd i lovforslaget at burde binde nævnet til et bestemt åremål for tilladelsen. Dette spørgsmål må indgå i nævnets overvejelser med henblik på fremlæggelsen af forslag til regler for ordningens nærmere udformning. Tilladelser bør dog som hovedregel ikke gives for et kortere åremål end 4-5 år, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

ad 2) Danmarks Radios nuværende virksomhed finansieres i henhold til den gældende lov om radio- og fjernsynsvirksomhed af afgifter for benyttelse af radiofoni- og fjernsynsmottagere (»licensen«), hvis størrelse fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling fra radiatorådet og med tilslutning fra folketingets finansudvalg. Afgifterne opkræves af Danmarks Radio og indgår i en særlig fond, radiofonden, som bestyres af radiatorådet.

I mediekommissionen har man indgående beskæftiget sig med de mulige finansieringsformer for et øget udbud af dansk fjernsyn. Drøftelserne har især samlet sig om, hvorvidt en ny tv-kanal burde finansieres udelukkende ved licensbetaling eller anden form for brugerbetaling eller om der burde åbnes mulighed for en reklamefinansiering, helt eller delvist, af et tv-2.

En række medlemmer af mediekommissionen har været af den opfattelse, at licensbetaling er den mest ønskværdige finansieringsform også for et øget udbud af dansk fjernsyn. Licensen giver en fast årlig indtægt, og den er neutral i forhold til programmernes indhold.

Andre medlemmer af kommissionen har været kritiske overfor tanken om fuld licensfinansiering af en ny tv-kanal, dels fordi de ønsker at sikre en ny kanals uafhængighed af politiske beslutninger på det økonomiske område, dels fordi man finder at andre kilder kan inddrages til finansieringen, og endelig fordi man frygter, at der ikke ad licensvejen kan skaffes de nødvendige midler.

Den årlige drift for et tv-2 med 1.500 sendetimer pr. år og med en programsammensætning som i Danmarks Radios nuværende tv-kanal skønnes at ville beløbe sig til omkring 600 mill. kr. årligt. Såfremt dette beløb skulle dækkes ved licensforhøjelse, ville det under forudsætning af opretholdelsen af de hidtidige regler for licens betyde, at den nuværende farve-tv-licens, som pr. 1. april 1983 udgjorde 1.080 kr. årlig, skulle forhøjes til ca. 1.515 kr. årlig.

Flere af de forslag, der er fremlagt om nye tv-kanaler, forudsætter, at finansieringen sker via abonnementsbetaling. Det gælder således de københavnske dagblades forslag om en kanal i hovedstadsområdet og filmbranchens forslag om et dansk tv-2.

Teknisk bygger abonnementstanken på, at det er muligt at kode (»scramble«) tv-signalet på en sådan måde, at det kun kan gengives i sin oprindelige form i tv-modtagere, der er forsynet med eller koblet til teknisk udstyr, der kan dekode det scrambled signal, dvs. genskabe det oprindelige billede. På alle andre modtagere gengives intet billede, men et støjsignal.

I filmbranchens forslag regnes med en abonnementspris på 960 kr. årligt (inkl. moms), hvis 1/3 af husstandene med tv vil abonnere.

Hvis halvdelen af husstandene tegner abonnement, er prisen beregnet til 640 kr. om året inkl. moms. Hertil kommer udgiften til en dekoder, som antagelig vil komme til at koste fra 1.200-1.700 kr. pr. stk. Udover disse udgifter må der i et abonnementsystem også regnes med udgifter til markedsføring og abonnementspleje for at holde abonnementsstallet og dermed indtægten stabil.

Fordelen ved abonnementsystemet vil naturligvis være, at den del af befolkningen, der ikke ønsker et tv-2, heller ikke kommer til at betale for det. Mediekommissionen har imidlertid også overvejet abonnementssystemets mulige indflydelse på

programindholdet. Det har været en udbredt opfattelse blandt kommissionens medlemmer, at finansiering via abonnement let kan vise sig at være den finansieringsform, der indebærer størst risiko for, at programmerne ikke får den ønskede alsidighed.

Mediekommissionen har desuden udførligt behandlet en lang række spørgsmål i forbindelse med eventuel indførelse af reklamer i en kommende tv-kanal. Man har således bl.a. beskæftiget sig med udenlandske erfaringer med reklamefjernsyn, eventuelle konsekvenser for andre medier og for erhvervslivet ved indførelsen af reklamer i tv, spørgsmålet om reklamernes mulige indvirkning på programindholdet samt spørgsmålet om reklameindslagernes placering og mulighed for regulering af tv-reklamer.

Som resultat af disse indgående overvejelser har over halvdelen af kommissionens medlemmer tilkendegivet, at de er positivt indstillet overfor tanken om at indføre reklamer i en ny dansk tv-kanal. Det anses dog ikke for muligt at totalfinansiere et tv-2 med reklamer, dels fordi der næppe er tilstrækkelige reklamemidler til rådighed, dels fordi det ville få alvorlige følger for den trykte presse.

En del af medlemmerne afviser dog fortsat tanken om reklamefinansiering af en ny tv-kanal på grund af reklamens mulige påvirkning af programindholdet og en formodet ustabilitet i reklamen som indtægtskilde. Desuden henvises til konsekvenserne for den trykte presse samt til reklamens ensidige begunstiggelse af de store annoncører.

En række af de kommissionsmedlemmer, som er modstandere af reklamefinansiering i en ny tv-kanal, har fremsat forslag om, at den æterbårne presse fritages for moms. Herved kunne indvindes ca. 200 mill. kr. svarende til det beløb, som Danmarks Radio i 1982 erlagde i moms. Samtidig er det foreslået, at staten skulle overtage pligten til at finansiere de eksisterende sociale kompensationsordninger i forbindelse med licensen, som i 1982 udgjorde ca. 90 mill. kr. Herved kunne frigøres i alt ca. 300 mill. kr. fra Danmarks Radios budget, og disse beløb kunne overføres til tv-2-virksomheden og medvirke til at neddæmpe den nødvendige licensstigning.

Ministeriet er af den opfattelse, at et kommende dansk tv-2 bør baseres på en blandet licens- og reklamefinansiering. Man kan ikke gå ind for de af en del medlemmer i mediekommissionen fremsatte forslag om ophævelse af licensmomsen m.v., da disse forslag indebærer en overflytning af de pågældende udgifter til statsbudgettet, som ministeriet ikke finder rimelig.

I lovforslaget forudsættes det herefter, at programvirksomheden vil kunne finansieres gennem licensafgifter, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender med tilslutning af folketingets finansudvalg, og ved indtægter fra annoncering.

Desuden åbnes der mulighed for finansiering ved indtægter fra en abonnementsordning. Ministeriet er dog som udgangspunkt af den opfattelse, at anvendelsen af et abonnementsystem næppe vil være velegnet i forbindelse med opbygningen af et landsdækkende tv-2, men at man ikke kan udelukke, at abonnements- eller betalings-tv senere kan komme på tale som supplement til de landsdækkende programmer.

Nævnet vil også kunne overveje andre indtægtsmuligheder for programselskaberne som f.eks. indtægter ved salg af videorettigheder.

Hvad særligt angår reklamefinansiering skal nævnet udarbejde forslag til detaljerede regler om, på hvilken måde reklamer skal produceres, om maksimum for den samlede reklametid, om reklameindslagernes længde og placering og om de retningslinier, der i øvrigt bør gælde for annoncering og for organiseringen af et særligt reklameorgan.

Det er ministeriets opfattelse, at man ved udformningen af de nærmere bestemmelser om brugen af reklamer i en ny dansk tv-kanal bør tage udgangspunkt i den vesttyske reklame-tv-ordning. Erfaringerne fra denne ordning – som har fungeret i en årrække – synes at bekræfte, at det er muligt at sikre, at annoncørerne ikke får nogen form for indflydelse på programindholdet. I de to vesttyske kanaler ARD og ZDF må reklamer kun forekomme i tidsrummet inden kl. 20 og kun i blokke anbragt mellem udsendelserne. Der må højst sendes reklamer i 25 minutter pr. dag på hver kanal. På søn- og helligdage må der ikke sendes reklamer. De to kanaler har på hverdage hver 1½–2 timers programflader med reklamer i tidsrummet mellem kl. 17 og kl. 20. Der afvikles 4–5 reklameblokke à 5 minutter. Ansvar for reklamevirksomheden ligger i kanal 1 (ARD) hos et selvstændigt selskab, medens administrationen af reklamer i kanal 2 (ZDF) varetages af en særlig afdeling inden for organisationen. Bestilling af reklamer foretages forud for 1 år ad gangen. Prisen for reklameindslag er ikke markedsbestemt, men er fastsat efter godkendelse i de politiske organer.

Ministeriet vil umiddelbart finde det rigtigt, at salget af reklametid i en ny dansk tv-kanal administreres af et særligt selskab, der skal være uafhængigt af de foretagender, som får tilladelse til programvirksomhed. Det bør samtidig overvejes, om den endelige fastsættelse af priserne på reklame-

indslag bør henlægges til folketingets finansudvalg, som i øvrigt forudsættes at skulle tage stilling til størrelsen af den licensafgift, som sammen med indtægterne fra reklamerne skal danne grundlaget for finansieringen af tv-2-virksomheden. Indtægten fra reklamer bør begrænses til at udgøre en mindre del – f.eks. 25 pct. af de samlede indtægter.

ad 3)–4). Nævnet skal udforme forslag til kriterier for fordeling af de samlede indtægter fra henholdsvis licensafgift og reklamer mellem program-selskaberne. Det bør tilstræbes, at der så vidt muligt fastsættes visse objektive kriterier, f.eks. antallet af sendetimer, for denne fordeling. Det bør overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt, at de selskaber, der får tilladelse til programvirksomhed, danner et samarbejdsorgan med henblik på varetagelse af fælles opgaver. Blandt disse opgaver kan nævnes koordineringen af den tekniske og programmæssige afvikling af virksomheden samt fordeling af de økonomiske ressourcer efter de nærmere fastlagte kriterier. I denne forbindelse bør det overvejes at udforme bestemmelser om program-selskabernes hæftelse for de forpligtelser, der hviler på den samlede tv-2 virksomhed. Som opgaver, der måtte påhvile et eventuelt fællesorgan, kan endvidere nævnes udarbejdelse af årlige budgetforslag bl.a. som grundlag for fastsættelsen af licensafgiftens størrelse samt aflæggelse af årsregnskab og beretning om virksomheden.

Til stk. 2

Det bemærkes, at ikrafttrædelsestidspunktet for denne bestemmelse fastsættes ved lov, jfr. lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse.

Til § 19 b

Det foreslås, at nævnet kommer til at bestå af højst 7 medlemmer, der udpeges af ministeren for kulturelle anliggender for et bestemt tidsrum. Når tidsrummet ikke er angivet i lovforslaget, skyldes det bl.a. det forhold, at beskikkelsesperioden senere må ses i relation til den periode, som vil blive fastsat for tilladelserne. Af hensyn til kontinuiteten

i nævnets arbejde bør der være mulighed for at medlemmerne kan genvælges. Medlemmerne skal vælges således, at der blandt dem er personer med økonomisk, mediemæssig og teleteknisk sagkundskab. På grund af arbejdets særlige karakter er det fundet rigtigst, at et af medlemmerne skal opfylde de almindelige betingelser for at blive udnævnt til højesteretsdommer. Det har været overvejet, om man burde give nævnet en noget bredere sammensætning og de medlemmer i mediekommissionen, der går ind for koncessionsmodellen, har været inde på tanken om at sammensætte et nævn på 13–15 medlemmer omfattende personer med økonomisk og juridisk sagkundskab, personer med professionelle og ledelsesmæssige erfaringer fra medieområdet og personer med tilknytning til erhvervslivet og kulturlivet. Det har også været overvejet, om der burde være en politisk repræsentation i nævnet f.eks. i form af et antal medlemmer udpeget af folketinget. Disse medlemmer skulle dog ikke selv være regeringsmedlemmer eller medlemmer af folketinget.

Kulturministeriet er imidlertid af den opfattelse, at et nævn på ikke over 7 medlemmer, valgt udelukkende efter deres sagkundskab på relevante områder og uden politisk repræsentation vil være bedst egnet til at varetage de opgaver, der tænkes henlagt til nævnet.

Nævnet bistås i sit arbejde af et sekretariat, der dels varetager sagsforberedelsen for nævnet dels varetager det daglige løbende arbejde.

Til nr. 4

Forslaget har til formål at tilvejebringe lovhjemmel for at bøde kan idømmes, såfremt programspredning m.v. finder sted i strid med bestemmelserne i §§ 1–3.

Forslaget har samtidig til formål at tilvejebringe lovhjemmel for at bøde kan idømmes for overtrædelse af de regler, der i henhold til forslagets § 3, stk. 3, fastlægger rammerne for adgangen til at anvende fællesantenneanlæg m.v. til programvirksomhed i forbindelse med særlige begivenheder på lokalt plan.

Bilag 1*Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser*

Der skal efter forslaget oprettes et nævn med indtil 7 medlemmer. Der skal til nævnet knyttes et sekretariat, og det må påregnes, at nævnet i den indledende undersøgelsesfase vil få behov for at antage særlig ekspertbistand.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage en nøjagtig beregning af de udgifter, som vil være forbundet med nævnets virksomhed, men det skønnes, at udgifterne til vederlag til medlemmer, lønninger til sekretariatspersonale, vederlag til ekspertbistand, lokaler m.v. i finansåret 1984

ikke vil overstige 3 mill. kr.

For så vidt angår etablering af sendernet, fremgår det af bemærkningerne til § 4, stk. 2, at udgifterne i finansåret 1984 vil kunne afholdes inden for Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenets bevillinger i henhold til finanslovforslaget for 1984.

For så vidt angår de udgifter, som i øvrigt vil være forbundet med opbygningen af en tv-2 virksomhed (tekniske faciliteter, lokaler, programlager m.v.) forventes det, at disse udgifter ikke vil belaste statsbudgettet.

Bilag 2

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. §§ 1-3 affattes således:

»§ 1. Danmarks Radio har ret til spredning af lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg og til fordeling af sådanne programmer ved hjælp af kabelanlæg.

Stk. 2. Selskaber, foreninger o.lign., der har fået tilladelse efter kapitel 3 a, kan i overensstemmelse med tilladelsen sprede landsdækkende eller regionale fjernsynsprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg eller fordele sådanne programmer ved hjælp af kabelanlæg.

§ 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiorådet give tilladelser til forsøgsmæssig spredning inden for enkelte lokale områder af lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg eller fordeling heraf ved hjælp af kabelanlæg.

§ 3. Fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, må kun benyttes til fordeling af:

- 1) Danmarks Radios programmer og andre danske programmer, som spredes eller fordeles i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov.
- 2) Udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer, som kan modtages direkte på frekvenser, der er bestemt til radiospredning, eller som fremføres til anlægget af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller et telefonselskab, herunder også programmer, der overføres via kommunikationssatellitter med henblik på videre fordeling i fællesantenneanlæg.

Stk. 2. Fordelingen af de i stk. 1 nævnte programmer må kun finde sted uden ændringer og samtidig med, at udsendelserne finder sted.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 kan fraviges efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder.«

§ 1. Danmarks Radio har eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiorådet give andre tilladelse til en forsøgsmæssig spredning af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af radioanlæg inden for enkelte lokale områder.

§ 2. Danmarks Radio har ret til at lade lyd- og billedprogrammer fordele ved hjælp af kabelanlæg.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiorådet give andre tilladelse til en forsøgsmæssig fordeling af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder.

§ 3. Fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privatbeboelse, må kun benyttes til fordeling af de i §§ 1 og 2 nævnte programmer samt programmer fra udenlandske radiospredningsinstitutioner.

Stk. 2. Fordeling af radiospredningsinstitutionernes programmer må kun ske uden ændringer og samtidig med, at udsendelserne finder sted.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 kan fraviges efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiorådet.

2. I § 4 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Generaldirektoratet opretter efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender de fjernsynsstationer, som er nødvendige for spredningen af yderligere fjernsynsprogrammer og varetager stationernes drift. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til efter forhandling med finansministeren at afholde udgifterne hertil ved optagelse af inden- eller udenlandske lån. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender afgifter for benyttelsen af disse stationer.«

§ 4. Generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet opretter efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender og radiorådet de radiofoni- og fjernsynsstationer, som er nødvendige for Danmarks Radio, og varetager stationernes drift. Udgifterne hertil afholdes forskudsvis af statskassen og refunderes af Danmarks Radio efter aftale mellem ministeren for offentlige arbejder, ministeren for kulturelle anliggender og radiorådet.

4. § 22 affattes således:

»§ 22. Med bøde straffes den, der

- 1) spreder lyd- eller billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg eller fordeler sådanne programmer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse ved hjælp af kabelanlæg i strid med bestemmelserne i §§ 1-3, eller
- 2) overtræder § 21.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes af ministeren for kulturelle anliggender i medfør af § 3, stk. 3, og af ministeren for offentlige arbejder i medfør af § 5, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. For overtrædelser begået af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelselskaber el.lign. kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.«

§ 22. Overtrædelse af bestemmelserne i § 1, § 3, stk. 1 og 2, og § 21 straffes med bøde.

Stk. 2. I de forskrifter, der udfærdiges af ministeren for offentlige arbejder i medfør af § 5, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Ved overtrædelser begået af aktieselskaber, andelselskaber m.v. kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.